

Změny zákona o ochraně přírody a krajiny

**provedené v souvislosti s novým stavebním zákonem
a zavedením jednotného environmentálního stanoviska**

Odbor legislativní MŽP

Ministerstvo životního prostředí

Důvod novelizace zákona o ochraně přírody a krajiny

Rekodifikace stavebního zákona

- + jeho následná novelizace
- + zavedení jednotného environmentálního stanoviska („JES“)

- **Zákon č. 283/2021 Sb., stavební zákon**
 - ve znění zákona č. 195/2022 Sb. a
 - ve znění zákona č. 152/2023 Sb.→ **Zákon č. 284/2021 Sb.**, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím stavebního zákona
- **Zákon č. 148/2023 Sb., o jednotném environmentálním stanovisku**
 - **Zákon č. 149/2023 Sb.**, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o jednotném environmentálním stanovisku

Hlavní okruhy novelizace zákona o ochraně přírody a krajiny

Úprava terminologických
a dalších formálních vazeb na
stavební zákon

Úprava procesních vazeb na
stavební zákon a zákon
o jednotném
environmentálním stanovisku

+ Další dílčí úpravy

Záměry JES

z hlediska zákona o ochraně přírody a krajiny

**Záměry JES
v chráněných
územích**

**Záměry JES
mimo chráněná
území**

Záměry JES mimo chráněná území

**Správní úkony vyžadované
ZOPK se k záměru JES
nevydávají jednotlivě**

→ jsou **nahrazeny JES**

→ **JES zahrnuje posouzení
všech dotčených zájmů
ochrany přírody a krajiny**

JES

souhlas k zásahu do VKP podle § 4 odst. 2

uložení prostředků k zabránění zbytečnému úhynu, zraňování a ničení v obecné ochraně druhů podle § 5 odst. 3

stanovení odchylného postupu u ptáků podle § 5b odst. 1

povolení kácení dřevin podle § 8 odst. 1, včetně uložení náhradní výsadby podle § 9 odst. 1

povolení výjimky ze zákazů na ochranu jeskyní podle § 10 odst. 2

souhlas se zásahem do krajinného rázu podle § 12 odst. 2

souhlas k činnostem v ochranných pásmech ZCHÚ podle § 37 odst. 2

souhlas k činnostem v ochranném pásmu památného stromu podle § 46 odst. 1

povolení výjimky ze zákazů na ochranu památných stromů a zvláště chráněných druhů podle § 56 odst. 1

souhlas se zřízením a zrušením veřejně přístupných účelových komunikací, stezek a pěšin podle § 63 odst. 1

+ SPRÁVNÍ ÚKONY PODLE DALŠÍCH SLOŽKOVÝCH ZÁKONŮ

Záměr JES v chráněném území

Společné rozhodnutí

- **správní úkony podle ZOPK se do JES nezahrnují**
- **orgán ochrany přírody vede společné řízení**

→ vedle sebe tak pro účely povolení záměru existují
2 podklady za životní prostředí:

- **společné rozhodnutí**
 - z hlediska zájmů chráněných ZOPK
- **JES**
 - z hlediska ostatních dotčených složek životního prostředí

- ve zvláště chráněném území
- v lokalitě soustavy Natura 2000

Umístění záměru JES

- Národní park
- Chráněná krajinná oblast
- Národní přírodní rezervace
- Národní přírodní památka
- Přírodní rezervace
- Přírodní památka
- Evropsky významná lokalita
- Ptačí oblast

- **V chráněném území musí být umístěna aspoň část záměru JES**

→ Společné rozhodnutí se vydává k celému záměru JES

→ Nestačí, aby se záměr JES nacházel v ochranném pásmu ZCHÚ

× pokud aspoň zčásti nezasahuje do ZCHÚ, společné rozhodnutí se nevydává

Společné rozhodnutí pro záměr JES

→ Zahrnuje posouzení všech zájmů chráněných ZOPK dotčených tímto záměrem

Veškeré správní úkony

- bez ohledu na právní formu – správní rozhodnutí, závazná stanoviska, vyjádření
- které je k záměru v závislosti na dotčené zájmy chráněné ZOPK zapotřebí vydat

→ **integrace do jediného společného rozhodnutí**

Společné rozhodnutí v národních parcích

Obsah rozšířen nad rámec zájmů chráněných ZOPK

1. Zákon o ochraně ZPF

- souhlas s odnětím zemědělské půdy ze zemědělského půdního fondu

2. Lesní zákon

- rozhodnutí o odnětí lesních pozemků plnění funkcí lesa nebo o omezení jejich využívání pro plnění funkcí lesa
- závazné stanovisko k dotčení pozemků určených k plnění funkcí lesa těžbou nevyhrazených nerostů nebo k dotčení pozemků určených k plnění funkcí lesa o výměře 1 ha a více

Náležitosti žádosti

- **§ 83a ZOPK**
- Náležitosti žádosti o správní úkon podle ZOPK (+ JES)
 - **obecné náležitosti**
 - **projektová dokumentace**, popř. jiná obdobná dokumentace
 - musí umožnit posouzení předmětu žádosti
 - **další údaje**
 - pokud nejsou obsaženy v dokumentaci
- Speciální náležitost **žádosti o společné rozhodnutí**
 - **JES, pokud obsahuje EIA**
→ **EIA součástí JES pouze fakultativně**
 - pokud EIA je součástí JES, vydání JES musí předcházet a JES je přílohou žádosti
 - pokud EIA není součástí JES, přiloží se samotná EIA, event. posouzení § 45i odst. 2/§ 67 ZOPK

+

**Kácení
dřevin**

speciální
náležitosti
podle
§ 4 odst. 1
vyhlášky
č. 189/2013 Sb.

Procesní pravidla společného řízení k záměrům JES

- Další procesní speciality nejsou pro společné řízení stanoveny
 - platí **účastenství v řízení** podle ZOPK
 - obce + veřejnost (spolky)
 - platí **lhůty pro vydání rozhodnutí** podle ZOPK
 - jednoduché případy: **bezodkladně**
 - zvlášť složité případy: **90 dnů** od zahájení řízení
 - ostatní případy: **60 dnů** od zahájení řízení

Procesní změny v ZOPK – bez vazby na záměry JES

- **Obligatorní společné řízení** a společné rozhodnutí (*jsou-li splněny podmínky podle správního řádu*) – pro **NE – JES záměry** (§ 83 odst. 4 ZOPK)

→ *pokud je tentýž orgán ochrany přírody v dané věci příslušný k vedení více správních řízení podle ZOPK, obligatorně ex offio tato řízení spojí a vydá žadateli jedno společné rozhodnutí*

- předpoklad: záměr nebo jiná činnost vyžaduje vydání **více správních aktů** podle ZOPK, které se vydávají **ve formě správního rozhodnutí**, tj. orgán ochrany přírody by o nich jinak vedl samostatná správní řízení
- podmínka: do společného řízení lze spojit pouze ta správní řízení, k jejichž vedení je **příslušný tentýž orgán ochrany přírody**
- subsidiární použití § 140 správního řádu

Procesní změny v ZOPK – bez vazby na záměry JES

- Souhlas, povolení nebo jiné **rozhodnutí** lze vydat **jako první úkon v řízení – zrychlené řízení** (§ 83 odst. 5 ZOPK)
 - **na žádost žadatele**
 - podmínky:
 - lze aplikovat pouze v případech, kdy **se žádosti vyhovuje** (byť se stanovením podmínek)
 - s povoloivanou činností **musí souhlasit i další osoby/subjekty**, které by jinak byli/byly účastníky řízení
→ *u spolků lze souhlas nahradit vyjádřením, v němž prohlásí, že by se, pokud by se v dané věci řízení vedlo, tohoto řízení neúčastnil*

Procesní změny v ZOPK – bez vazby na záměry JES

- **Podmínky pro povolovaný záměr/povolovanou činnost (§ 83 odst. 7 ZOPK)**

- v souhlasu, povolení nebo jiném rozhodnutí, závazném stanovisku anebo vyjádření podle zákona o ochraně přírody a krajiny **může orgán ochrany přírody stanovit podmínky pro provedení záměru nebo jiné činnosti zajišťující zmírnění dopadů na zájmy chráněné tímto zákonem**

→ potvrzení dosavadní praxe

→ výslovné zakotvení v zájmu předejití zpochybnění platnosti podmínek

Procesní změny v ZOPK – bez vazby na záměry JES

- **Náležitosti žádosti (§ 83a odst. 1 a 2 ZOPK)**

→ stanoveny náležitosti žádosti o vydání souhlasu, povolení nebo jiného rozhodnutí, závazného stanoviska, vyjádření, popř. jiného správního úkonů podle ZOPK nebo jednotného environmentálního stanoviska

- **obecné náležitosti** podle správního řádu
- **projektová dokumentace** záměru, předkládaná v rámci povolovacího řízení podle jiného právního předpisu, nebo jiná obdobná dokumentace
 - musí umožnit posouzení předmětu žádosti
 - demonstrativní výčet náležitostí (§ 83a odst. 1 ZOPK)
- **další údaje**, nejsou-li obsaženy v dokumentaci (§ 83a odst. 2 ZOPK)

+ **speciální náležitosti** – žádost o povolení kácení dřevin

→ § 4 odst. 1 vyhlášky č. 189/2013 Sb., o ochraně dřevin a povolování jejich kácení

Další změny v ZOPK

- **Terminologické změny** v označení některých správních aktů:
 - **závazné stanovisko** → **souhlas** (VKP, LHP, ZCHÚ - § 44 ZOPK)
- **Zrušení formy závazného stanoviska**
 - povolování kácení dřevin podle § 8 odst. 6 ZOPK
 - povolování výjimek ze zákazů u zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů podle § 56 odst. 6 ZOPK
 - jednotného závazného stanoviska k zásahu do přírody a krajiny podle liniového zákona (§ 82a ZOPK)
- **Úprava formulace** vymezení činností, k nimž jsou vydávány některé správní úkony:
 - **„umísťování a povolování“ staveb** → **„povolování a provádění“ staveb**
- **Všechny kategorie ZCHÚ**
 - **souhlas** k provádění staveb, terénním úpravám, výkopovým pracím, pracím prováděným hornickým způsobem, změnám vodního režimu pozemků a vodních toků **podle § 44 odst. 2 ZOPK** („souhrnná bližší ochranná podmínka“)

Soustava orgánů ochrany přírody

**Stavební úřady
nejsou
orgány ochrany
přírody**

× **Pověřené obecní úřady – odstraněny ze soustavy orgánů ochrany přírody**

→ **přechod kompetencí na obecní úřady obcí s rozšířenou působností**

- registrované významné krajinné prvky, památné stromy, souhlasy ke zřizování a rušení veřejně přístupných účelových komunikací, stezek a pěšin mimo zastavěné území obcí

• **Obecní úřady obcí s rozšířenou působností**

→ rozšíření kompetence k vydání závazného stanoviska jako podkladu pro rozhodnutí v řízeních podle souvisejících právních předpisů

- dnes jen pro řízení podle zákona o myslivosti
- nově i pro řízení podle lesního zákona, zákona o rybářství, zákona o ochraně zemědělského půdního fondu, horního zákona a zákona o geologických pracích

Pozemky a stavby, které tvoří součást objektů důležitých pro obranu státu mimo vojenské újezdy

× ~~MŽP~~

**Změny
v
kompetencích**

- **Správy národních parků**
 - Správa NP Šumava včetně území CHKO Šumava
 - Správa NP České Švýcarsko včetně území CHKO Labské pískovce
- **Agentura ochrany přírody a krajiny ČR**
 - celé území ČR s výjimkou obvodů územní působnosti správ národních parků

Přechodné období

1. leden – 30. červen 2024

- **nová právní úprava**, tj.
 1. nový stavební zákon
 2. zákon o JES
 3. související úpravy dotčených zákonů

→ se použije jen pro **vyhrazené stavby**
- vyhrazené stavby vymezeny v příloze č. 3 stavebního zákona

× jiné, „**nevyhrazené**“ stavby se nadále posuzují **podle stávající právní úpravy**

- zákon o JES se neaplikuje
 - neaplikují se ani související úpravy v jednotlivých složkových předpisech
 - nevydává se ani společné rozhodnutí podle § 83 odst. 9 ZOPK
 - zájmy chráněné ZOPK řešeny jednotlivými správními akty – vydávají příslušné orgány ochrany přírody

Děkujeme za pozornost

Ministerstvo životního prostředí

@mzpcr

@ministerstvo_zp

Ministerstvo životního prostředí

@ministerstvozivotnihoprostredi